

Beskrivning av vårt arbete med Vägen till arbete

Verksamhetsrapport 2021

Rapporten omfattar perioden: juli 2020 – december 2020

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehåll	2
Sammanfattning	3
<i>Rapport – omfattning</i>	4
<i>Omvärld – påverkan</i>	4
<i>Arbetsförmedlingens reformering</i>	5
<i>Covid-19 pandemins inverkan på förvaltningens arbete</i>	5
Från föregående analys	6
<i>Svar på kommunstyrelsens frågor i analysen av verksamhetsrapporten Vägen till arbete 2020</i>	6
<i>Analys av insatser som leder till arbete och egenförsörjning</i>	6
<i>Pandemins effekter – små steg till framgång</i>	8
<i>Motprestation för att få ekonomiskt bistånd</i>	9
<i>Analys kring möjligheter att slå samman socialtjänstrapporten med vägen till arbete</i>	9
<i>Näringslivsservice</i>	9
Hur vi lever upp till uppdraget	10
<i>Politiska prioriteringar</i>	10
<i>Mål- och resultatplan 2020-2023</i>	10
Arbete	
<i>Extratjänster</i>	11
<i>#Göingejobbar</i>	11
<i>Ungdomsarbetslöshet</i>	12
<i>Förutsättningar för att klara studier</i>	12
<i>Eget företagande som alternativ till anställning</i>	13
Eget ansvar	14
Samarbeten och samverkan	16
<i>Nya jobb och företag</i>	17
<i>Tillväxt</i>	17
<i>Företagsutveckling</i>	18
<i>Jämställdhet</i>	19
<i>Fakta näringsliv i Östra Göinge</i>	29
<i>Kreativa näringar</i>	20
<i>Ett hållbart Göinge</i>	20
<i>DUA-överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen</i>	21
Förvaltningens samlade rekommendationer	22
<i>Samverkan för bättre resultat</i>	22
<i>Bredda processen för vägen till arbete och implementera lyckade projekt</i>	22
<i>Ungdomar är en grupp som behöver prioriteras</i>	22
<i>Skapa ramar för extratjänster</i>	22
<i>Näringslivsutveckling</i>	22
Ordlista	23

Sammanfattning

I verksamhetsrapporten redogörs för resultat och effekter av förvaltningens arbete inom det prioriterade området Vägen till arbete så som det beskrivs i Mål- och resultatplanen 2020-2023. Perioden som avses är 2020, med främst fokus på andra halvåret av 2020 eftersom perioden januari till juni redovisats i föregående rapport. Framöver kommer rapporten att redovisas årsvis.

Perioden som rapporteras i denna verksamhetsrapport har föregåtts av turbulens som kännetecknats framför allt av den globala covid-19-pandemin, men också av en ekonomisk avmattning samt reformeringen av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingens förändrade uppdrag och förutsättningar. Förvaltningens arbete med att få fler göingebor i arbete och studier så att färre hushåll är beroende av ekonomiskt bistånd och att skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att utvecklas i kommunen har i stort och smått påverkats av omvärldshändelser. Med ett stort mått av göingeanda har förvaltningen genom flexibilitet, samverkan och mod mött utmaningarna och kunnat skapa förutsättningar och möjligheter för såväl gamla och nya göingebor att utvecklas.

Det fortsatta arbetet med att sänka arbetslösheten och att få fler utrikes födda i egenförsörjning har under perioden varit framgångsrikt. Pandemin till trots ser vi att fler i gruppen gått ut i arbete, vilket också ger effekt på antal hushåll som är i behov av försörjningsstöd. Samtidigt kvarstår utmaningar kopplat till en ökad arbetslöshet i andra grupper, däribland unga vuxna. Förvaltningens förmåga att hitta nya sätt att arbeta och utveckla processen kring vägen till arbete har fördjupats under det andra halvåret av 2020 genom inrättandet av den nya avdelningen Arbetsliv och stöd med tillsatt chef som på strategisk nivå har kunnat driva arbetet framåt. Avdelningen har med särskilt fokus på god kundkunnsedom påbörjat ett arbete kring samarbetsprocesser med målet inställt på fler i arbete eller studier.

Intern och extern samverkan är ledord för att stärka ett vitalt företagsklimat i kommunen. Även arbetet med att tidigt skapa förutsättningar för entreprenöriellt förhållningssätt bland unga Göingebor är på gång inom skolan, vilket på sikt kan inspirera till företagande och nya vägar till arbete.

Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av vårt arbete med att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på oss genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Dessutom följer vi upp vår förmåga att leva upp till förväntningar och krav ifrån invånare, företagare och besökare i kommunen. Med hjälp av rapporten vill vi skapa:

- transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- lärande och utveckling
- underlag för framtida prioriteringar

Utöver gruppen förtroendevalda, riktar sig verksamhetsrapporten också till invånare i Östra Göinge och till förvaltningens egen personal.

Rapport - omfattning

Verksamhetsrapporten fokuserar på det prioriterade området Vägen till arbete utifrån Mål- och resultatplanen 2020–2023 och rapporteringen sker under rubriker som följer nedbrytningen av det prioriterade området i Mål- och resultatplanen: arbete, samarbete, eget ansvar, nya jobb och nya företag. Fokus för rapporteringen är vilka resultat och effekter förvaltningens olika insatser får för kommunens kunder och arbetet kan sammanfattas i nedanstående tre punkter:

- få fler Göingebor i arbete och studier
- färre hushåll ska vara beroende av ekonomiskt bistånd från kommunen
- skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att utvecklas i kommunen

Omvärld - påverkan

Ekonomisk avmattning och den pågående pandemin har haft stor påverkan under året Omvärldens påverkan på förvaltningens arbete och resultaten som presenteras i denna rapport är omfattande och är oftast antingen den direkta eller indirekta förklaringen till varför resultaten inom området ser ut som de gör. Vi har sedan början av året noterat tendenser till ekonomisk avmattning med minskad orderingång och lägre efterfrågan av tjänster och när pandemin var ett faktum fanns en oro för en drastisk försämring. Även inom andra delar av arbetsmarknadsområdet kunde dessa tendenser skönjas, med en långsam uppgång av arbetslöshet som tydligaste indikator.

Spridning av coronaviruset under våren och den globala pandemin har sedan ytterligare förstärkt den ekonomiska nedgången, vilket har påverkat såväl arbetssökande göingebor som företagen i kommunen. Men överlag har den branschfördelning som finns i Östra Göinge stått sig stadig i förhållande till pandemin. En del branscher i kommunen har noterat en ökning i sina orderingångar och

pandemin har haft mycket gynnsam effekt på besöksnäringen i kommunen. Samtidigt har andra drabbats negativt med både kortidspermitteringar och varsel som konsekvenser.

Arbetslöshetssiffrorna har stigit, främst på grund av nyinskrivna inrikes födda och unga som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Dock har inte ökningen varit lika markant som i många andra kommuner, vilket till stor del beror på att de branscher som dominerar i kommunen inte i lika hög grad har påverkats negativt under rådande omständigheter tillsammans med ett aktivt arbete från förvaltningens sida på att stötta företag och främja sysselsättning.

Covid-19-pandemins inverkan på förvaltningens arbete

Rådande pandemi har skapat vissa begränsningar i förvaltningens arbete, men det har också genererat utveckling där de digitala forumen har blivit en naturlig del av förvaltningens arbete. Det har lett till nya arbetsätt som kommer att behållas i stor utsträckning även efter pandemin eftersom vi ser att det ökar tillgängligheten på många sätt. I föregående rapport lyfte förvaltningen fram att undervisningen i stort har fungerat bra, även om det märks att vissa elevers resultat har påverkats negativt av distansundervisningen. Det är en hög andel elever med låg skolbakgrund som inte har haft den måluppfyllelse som förväntades vid en normal studiesituation med fysiska träffar. Detta har förvaltningen under hösten kunnat bemöta genom utlåning av teknisk utrustning för de som behövt. Förvaltningen har också sett till att de elever som är i behov av stöd på plats har kunnat få det, vilket under höstterminen -20 resulterat i högre måluppfyllelse.

I andra verksamheter inom förvaltningen har pandemin påverkat arbetsförhållanden. I socialtjänstens arbete har man kunnat gå över till digitala kundmöten, men också införskaffat utrustning för att sänka smittrisen i möte med kund som inte kan ske digitalt.

Arbetsförmedlingens reformering

I förra rapporten lyftes att Arbetsförmedlingens reformering har fått stora konsekvenser för myndighetens möjligheter att genomföra sitt uppdrag. Avsaknad av resurser till insatser för arbetssökande samt ett högt tryck av nyinskrivningar har gjort att myndigheten har prioriterat dessa. Detta har i sin tur påverkat de som står långt från arbetsmarknaden negativt. Konsekvenserna av reformeringen diskuteras vidare under analysen av årets resultat kopplat till arbete.

Från föregående analys

Svar på kommunstyrelsens frågor i analysen av verksamhetsrapporten Vägen till arbete 2020

I kommunstyrelsens analys av verksamhetsrapporten Vägen till arbete 2020 lyftes ett antal frågeställningar som nedanstående stycke ger svar på.

Analys av insatser som leder till arbete och egenförsörjning

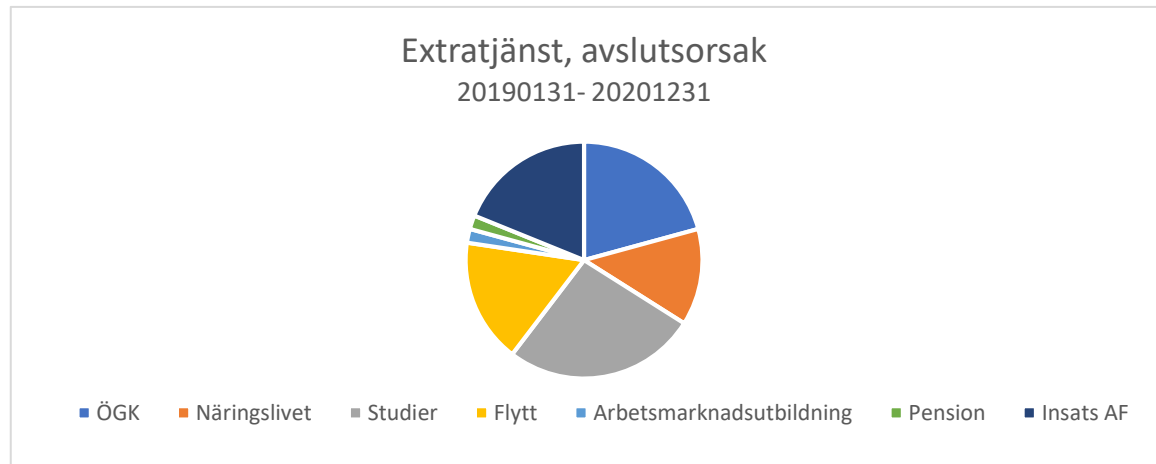
Det utbildningsutbud som Göinge Utbildningscenter har ger resultat utifrån de mål som omfattas av Vägen till arbete. I den politiska analysen finns en önskan om att få veta mer om kvinnors sysselsättning efter att ha slutfört utbildning hos Göinge Utbildningscenter. I uppföljningen av elever som avslutat sin utbildning sedan hösten 2019 är samtliga elever, utom en person, kvinnor. Statistiken visar att 90% av dem är i arbete eller vidare studier efter 6 månader. Av de som har gått ut i arbete efter sina studier på Göinge Utbildningscenter har 70% tillsvidareanställning.

Utbildning är en stark väg mot egenförsörjning, men förvaltningen ser också att det finns arbetskraft som skulle gynnas av en arbetsmarknad som i högre grad utgörs av sociala företag. Utifrån detta har ett samarbete initierats med förvaltningens upphandlingsenhet och ett dialogforum har etablerats med sociala företag i området. Gemensamt med Osby kommun kommer en handlingsplan att tas fram för hur kommuner kan skapa rätt förutsättningar för sociala företag. Idag sker samverkan med Medvind, Allt möjligt verkstaden samt House of Beatrice. Reformeringen av Arbetsförmedlingen har dock påverkat de sociala företagen i stor utsträckning och minskat intäkter för arbetsträning och stödanställningar, vilket ställer krav på affärsutveckling riktad till den här typen av bransch.

I 2020 års verksamhetsrapport lyfts extratjänster fram som en framgångsrik lösning för att mer effektivt skapa framkomlighet in i arbetslivet för många, vilket genererade en fråga i den politiska analysen kring förvaltningens syn på möjligheter att utöka antalet extratjänster. Förvaltningen ser inga administrativa hinder givet att en ny överenskommelse tecknas med Kommunal och att det finns en förankrad vidaregång ut i våra övriga kommunala verksamheter. Av de hundra platser som finns i förvaltningen, har arbetsmarknadsenheten i nuvarande läge två tredjedelar. Resterande del är på olika enheter inom förvaltningen. Förhållandet behöver vara det omvända vid utökad antal extratjänster och här är andra kommuners exempel intressanta för vissa överväganden. En reservation som behöver göras är också att det finns begränsade medel hos Arbetsförmedlingen för extratjänster vilket kan innebära att budget inte finns för nuvarande målnivå om 100 anställningar.

Av de som avslutat extratjänst är det fram till och med årsskiftet elva personer som har övergått till andra anställningsformer inom kommunen, varav åtta personer arbetar inom skolan. Därefter återfinns kommunanställda medarbetare som tidigare haft

extratjänst inom lokalvård, bemanning och kultur och fritid. Det är totalt 53 tjänster som avslutats sedan början av 2019 och fram till 2020 års slut där vanligaste avslutningsorsak är studier (14 personer), slutförd extratjänst och vidare planering på Arbetsförmedlingen för nya insatser (10 personer), flytt från kommunen (9 personer) och anställning inom näringslivet (7 personer).

En väg till arbete är Göingematchningen som under pandemin har ställt om till ett digitalt torg på Facebook. Torgets utbud varierar i hög grad över året, beroende på säsong och efterfrågan hos arbetsgivare och de kunder som söker sig till Göingematchningen varierar därefter. Ett sådant exempel är den gröna näringen som inför varje sommarhalvår är i behov av säsongarbetare. Arbetslösheten är hög bland unga invånare och utrikes födda göingebor, vilket gör att besöken i högre grad utgörs av dessa grupper. Göingematchningen kommer att återgå till fysiska träffar, men med bibehållen digital kanal vilket gör att tjänsten ökar i omfattning och når ut till fler. I dagsläget har Göingematchningen drygt 120 följare och en räckvidd omkring 12 000 personer. Fler följare väntas komma då det digitala forumet är relativt nytt.

Liksom i hela riket har pandemin drabbat unga hårt. Förvaltningen kunde ändå erbjuda ett utökat antal feriearbeten under sommaren och av de 129 (68 kvinnor och 61 män) som fullföljde sina treveckorsanställningar fanns 50 platser inom kommunen och därutöver var det 79 som hade feriearbete inom stiftelse och idéburen sektor. I samarbete med Skåne Nordost gjordes även en sommarlovssatsning för unga entreprenörer där 14 deltagare var med från Östra Göinge. Enligt Arbetsförmedlingens statistik ser vi en uppgång i arbete i juni månad som sedan succesivt faller under andra hälften av 2020.

Arbetet för en ökad tillväxt i kommunen som kan generera i fler jobb har förvaltningen beskrivit i 2020 års verksamhetsrapport. I den politiska analysen lyfter man fram branschrådets möjligheter att tillgodose små företags behov i meningen att Östra Göinges näringslivsstruktur idag utgörs mer av småföretagare än av stora

företag. Branschrådets styrka är att de är sammansatta av Göingebygdens företagare och arbetet är i stor utsträckning också anpassat efter den näring som finns, d.v.s. små eller medelstora företag. Det är endast ett företag i Östra Göinge som i dagsläget klassas som stort utifrån omsättning och antal anställda. I arbetet med branschråden har vi en god dialog kring det arbetsplatsförlagda lärandet och företag för att tillgodose mindre företags behov. Förvaltningen har även bjudit in fler småföretag till branschrådets träffar och undersöker möjligheter att samverka med Göinge Näringsliv. För att möta företagens behov skapas en individuell utbildningsplan vid arbetsplatsförlagt lärande där arbetsgivaren är med och formar utbildningen i nära dialog med yrkeslärare.

Förvaltningen har även inlett ett samarbete med enheten för bemanning och HR-avdelningen där man kunnat öka kompetens hos befintlig personal. Utbildningsinsatserna har kunnat genomföras på distans som exempelvis språktest och insatser inom det äldreomsorgslyft som genomförts relaterat till behovet av att kunna komplettera sina behörigheter för att fler ska kunna tillsvidareanställas exempelvis inom äldreomsorgen.

Pandemins effekter – små steg till framgång

Det förekommer en stor osäkerhet kring pandemin och hur länge den kommer pågå, vilket har påverkat utbildningen i hög grad, som också den politiska analysen lyfter fram. Inom utbildningssektorn är Skolverkets rekommendationer grunden för hantering av undervisning under pandemin. Förvaltningens samlade erfarenheter av det år som präglats av pandemin kommer att generera en utvärdering som kan ligga till grund för en handlingsplan för det fortsatta arbetet om en liknande situation skulle uppstå i framtiden igen. En erfarenhet är att omställningar som görs behöver vidhållas för att nya rutiner behöver sättas och för att få kontinuitet. Som ovan nämnt har också de nya förutsättningarna som skapats utifrån pandemin också genererat i förbättrade arbetssätt där vi lärt oss mycket om digitala möjligheter och begränsningar. De möjligheter som förvaltningen har haft att låna ut Chromebooks har varit av stort värde för att kunna tillgängliggöra utbildningarna, liksom att ha möjligheten att öppna upp studiehallar för enskilda elever som behöver den typen av stöd. Inom yrkesutbildningarna har utrustning införskaffats för att möjliggöra arbetsplatsförlagt lärande och examensprov i anpassade metodrum vilket har genererat i positiva resultat. Ovannämnda exempel är lösningar på pandemirelaterade utmaningar, men som kommer att kunna vara en del av ordinarie verksamhet i fortsättningen. Förvaltningen ser inte skäl till att helt återgå till det verksamhetsutövandet som var innan pandemin, vilket säger något om långsiktigheten i den utveckling som manats fram. Det gör att organisationen inte är lika känslig för liknande scenarion i framtiden.

Motprestation för att få ekonomiskt bistånd

I föregående rapport redogjorde förvaltningen över fördelningen mellan avslag och bifall relaterat till ansökningar om ekonomiskt bistånd. I den politiska analysen efterfrågas könsuppdelad statistik relaterat till avslag och skälen därtill. Utifrån de föreskrifter som Socialtjänstlagen (2001:453) anger och enligt de riktlinjer som antagits av Kommunstyrelsen (KS 2019 – 01 581-1) är utgångspunkten vid handläggning att i första hand utreda varje annan möjlighet till försörjning. Skälen till varför en ansökan om ekonomiskt bistånd får avslag varierar. Exempel kan vara att hushållets samlade inkomster anses räcka, att ersättning utgått från andra myndigheter som Försäkringskassan eller att den sökande inte följt den planering som gjorts upp, som att söka arbete.

Avslag	2018		2019		2020	
Antal unika huvudpersoner	327		345		361	
	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
	131	196	139	205	152	209

Antalet män som får avslag är högre än antalet kvinnor. En förklaring till det är att det överlag är fler män än kvinnor som är den i hushållet som kontaktar förvaltningen för ekonomiskt stöd och därmed blir s.k. huvudperson.

Analys kring möjligheter att slå samman socialtjänstrapporten med vägen till arbete

I analysen ställer man sig frågan om socialtjänstrapporten kan samordnas med verksamhetsrapporten för Vägen till arbete. Eftersom socialtjänstens arbete spänner över ett brett område i allt från ekonomiskt bistånd till familjehemsvård, kommer de delar i socialtjänstens arbete som berörs av de politiskt prioriterade områdena Vägen till arbete och En bra start i livet att tas upp i dessa båda verksamhetsrapporter.

Näringslivsservice

Kommunstyrelsen efterfrågar en redogörelse av tematiserade företagsbesök och vad det resulterat i. I anslutning till det efterlyser kommunstyrelsen en beskrivning med mer hårda fakta kopplat till näringsliv och det arbete som genomförs. För detta redogörs under stycket Samarbete, nya jobb och företag.

Hur vi lever upp till uppdraget

Politiska prioriteringar

I denna verksamhetsrapport presenteras resultat kopplade till de politiska prioriteringarna som finns beskrivna i strategier och programhandlingar samt Mål- och resultatplanen 2020-2023. Redovisningen av resultat är framförallt kopplade till det prioriterade området vägen till arbete i mål- och resultatplanen med det tillhörande resultatmålet *År 2023 är Göingebon aktiv och självständig genom arbete eller företagande.*

Kommunstyrelsen har antagit ett antal strategier och programhandlingar kopplat till vägen till arbete: programhandlingarna Kunskap – Kompetens – Arbete och Från nyinflyttad till stolt göing samt strategierna Vägen till arbete, Öppen dörr för näringslivet och En bra start i livet. I dessa tydliggörs vilka förväntningar som förvaltningen, men även göingeborna, har på sig från politiken. Vikten av att kunna försörja sig själv genom arbete eller företagande är ett centralt tema i dessa styrdokument. Individens egenansvar och möjliggörande insatser från kommunen är två lika viktiga delar av vägen till arbete. Det löper en röd tråd från att klara skolan och nå en gymnasie-behörighet till möjligheten att kunna träda in på arbetsmarknaden. Vikten av entreprenöriellt tänkande tidigt är en betydelsefull del i vägen till arbete. Genom ett nära samarbete med näringslivet kan förvaltningen skapa förutsättningar för att fler göingebor ska komma i arbete. Till år 2025 ska den lokala arbetsmarknaden ha utvecklats och individens inträde på arbetsmarknaden underlättats samtidigt som behovet av arbetskraft säkerställts för framtiden. Genom social inkludering, riktade insatser till de med störst behov, samverkan och särskilt fokus på nyinflyttade kan målen uppnås.

Mål- och resultatplan 2020-2023

Från år 2020 sammanfattas den politiska viljan i en ny mål- och resultatplan som löper fram till och med 2023. Politikens förväntning på förvaltningens arbete kopplat till arbete och företagande ringas in av det prioriterade området Vägen till arbete. Det förväntade resultatet på förvaltningens arbete är att Göingebon år 2023 är aktiv och självständig genom arbete eller företagande. Att kunna försörja sig själv är en grund för delaktighet i samhället.

För att följa upp och mäta om förvaltningen lyckas nå politikens målsättningar förväntas förvaltningen bidra till att

- minska arbetslösheten till 11 %
- minska andelen hushåll med ekonomiskt bistånd till 2,3 %
- förbättra rankingen i Svenskt näringslivs företagsklimatmätning till 4,1.

I den kommande analysen presenteras förvaltningens resultat i arbetet med att nå kommunstyrelsens uppsatta mål i Mål- och resultatplanen under tre rubriker: arbete, eget ansvar samt samarbete, nya jobb och företag. Dessa rubriker matchar de fokusområden som politiken lyfter fram i MoR och förhoppningen är att denna struktur på ett tydligt sätt visar hur förvaltningens arbete går.

Arbete

Ökningen av arbetslösheten följer den nationella trenden i ljuset av en avmattning av ekonomin och den globala pandemin. I jämförelse med riket och Skåne har den stigande arbetslösheten inte varit lika dramatisk, men rört sig från ett redan högt utgångsläge. I början av 2020 låg siffran på 12,9% och i december månad har arbetslösheten stigit till 13,7%. Strukturen på arbetslösheten har förändrats i kommunen där gruppen utrikesfödda minskar något och gruppen inrikes födda ökar. Vid årets slut var 945 göingebor inskrivna på Arbetsförmedlingen, jämfört med 876 föregående år, vilket är en ökning med 69 personer.

Arbetslöshet, öppet arbetslösa och i program				
Östra Göinge 16-64 år	Antal inrikes födda	Andel inrikes födda	Antal utrikesfödda	Andel utrikesfödda
jul-20	381	6,9	568	41,6
aug-20	390	7,0	561	41,3
sep-20	391	7,1	530	39,9
okt-20	371	6,7	536	40,2
nov-20	383	6,9	546	40,7
dec-20	390	7,0	555	41,1

Konkurrensen om jobben ökar och personer som var arbetslösa redan före krisen har fått en svårare situation. Arbetslösheten för utrikes födda har under hösten kommit ner under 40%, vilket extratjänster är bidragande till. Samtidigt ser förvaltningen vissa utmaningar med en arbetsmarknad som i högre grad skulle kunna fånga upp tillgänglig arbetskraft.

Under det sista kvartalet för 2020 anställdes flertalet extratjänster, totalt avslutades 53 individer mot arbete, varav 49 fick anställning via extratjänst. Förvaltningen har noterat att näringslivets rekryteringar har avstannat, vilket kan ha flera skäl. Att Göingematchningen endast funnits tillgängligt digitalt under pandemin kan vara en förklaring.

Extratjänster

Som tidigare nämnt har extratjänster varit ett framgångsrikt sätt att skapa insteg till arbetsmarknaden för utrikes födda göingebor. Arbetsmarknads-

enheten har haft fokus på att öka antalet extratjänster och i enlighet med överenskommelsen med Kommunal är nu nivån om de 100 extratjänsterna nu uppnått. Under pandemin har det funnits vissa utmaningar att få platser i kommunens olika verksamheter, vilket skapar fördröjning i flödet då möjligheten att få prova olika arbeten och utöka sitt nätverk inte varit möjlig. Den största delen av extratjänster finns inom Arbetsmarknadsenheten, där det dock finns en bredd av tjänster att prova på. Ett sådant exempel är projektet Rent Göinge som i samarbete med kommunens Serviceavdelning genererat i en skräpsanering i kommunens marker. Genom tips från allmänheten har Serviceteamet rensat upp hela 5 ton skräp.

Som ovan nämnt får förvaltningen dock indikatorer från Arbetsförmedlingen som tyder på att det framöver kommer att ske en viss åtstramning av extratjänster utifrån myndighetens budget.

#Göingejobbar

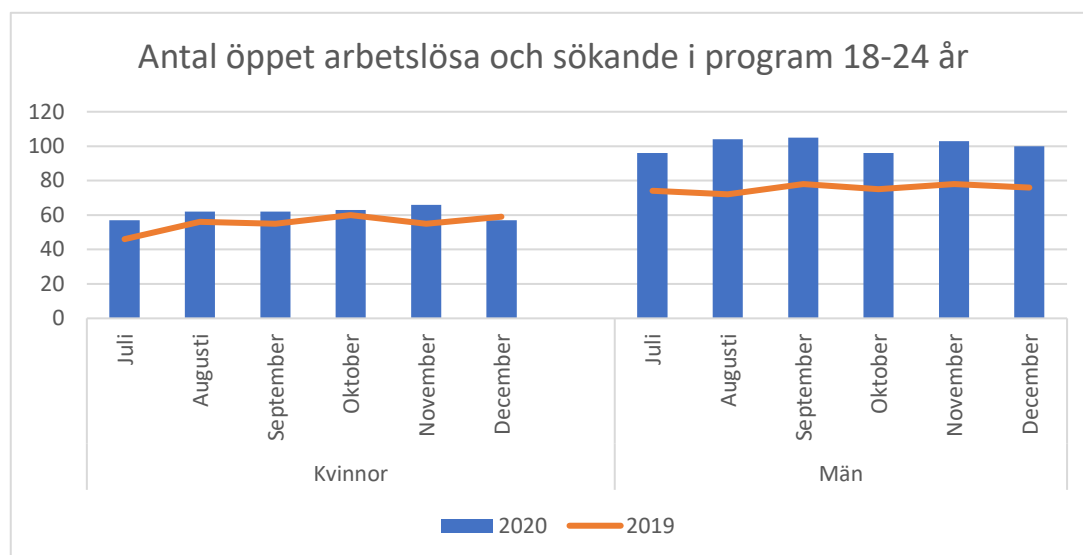
Konceptet ”Göingejobbar” har under hösten skapats utifrån att förvaltningen konstaterat att behovet har förändrats under åren hos kunderna. Idag är det tydligare att språknivån är lägre och kunderna har mindre eller ingen erfarenhet av arbete eller utbildning. Många av de insatser som finns upphandlade av Arbetsförmedlingen möter inte göingebornas behov då det finns språkkrav i insatserna som flertalet av de arbetsökande inte kan leva upp till. Tidigare fanns insatser kring språkpraktik som kunde vara en väg för den utan stora kunskaper i svenska, men denna aktivitet är inte längre tillgänglig. Avsaknaden av anpassade insatser innebär för många att de blir passiva och att de grupper som är i behov av mest stöd i realiteten har tillgång till minst stöd för att komma vidare ut på arbetsmarknaden.

Under hösten har vi därför utvecklat vårt program för jobbförberedande insatser med fokus på att arbeta med individuella planer för uppföljning där ett kvalitativt arbete genomförts för att deltagare i högre grad kan ta en mer aktiv roll i sin egen utveckling. Viktiga pusselbitar som har identifierats är ökade kunskaper om det svenska samhället, men också ökad kunskap om kulturella skillnader och bemötandefrågor. Utfallet av det här arbetet har varit ökad handlingskraft och initiativtagande, motivation att skaffa arbete och tydligare förståelse kring rättigheter och skyldigheter.

Ungdomsarbetslöshet

Pandemin har haft stor effekt på unga människors förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden. I hela riket har ungdomsarbetslösheten ökat och så även i Östra Göinge kommun. Under hösten 2020 har ungdomsarbetslösheten legat omkring 22-23%, vilket är en ökning med runt 5% mot föregående år. I antal handlar det om sammanlagt ca 150-160 unga vuxna som vi ser i grafen nedan. Från ett redan högt läge ser vi att situationen har förvärrats för unga göingebor. Dock ser vi att kvinnor har klarat sig bättre genom pandemin än män där arbetslösheten har ökat markant.

Förvaltningen ser en utmaning i att kunna nå ungdomarna eftersom de faller inom Arbetsförmedlingens ansvar och därför inte utgör en kundgrupp med tillhörighet inom förvaltningens arbete. Vi ser dock en ökning av ungdomar som söker sig till Göingematchningen, vilket blir en ingång för vidare kontakt.

Förutsättningar för att klara studier

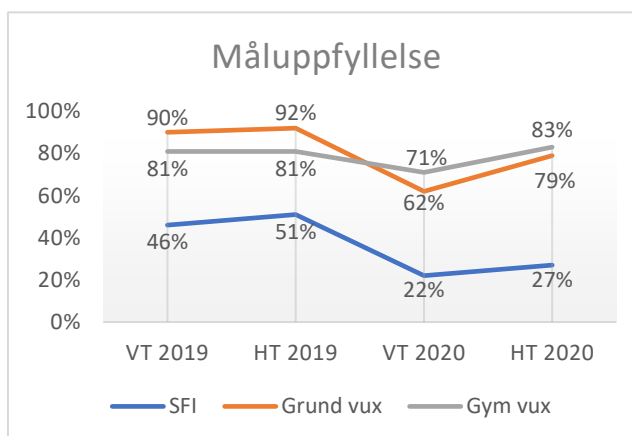
I förvaltningens kvalitetsarbete har rutiner skapats för att tidigt identifiera de studerande som riskerar avsluta sina studier. Verktyg har också tagits fram för att kunna följa upp och analysera avhoppet. Låg progression och hög frånvaro indikerar orsaker som psykisk ohälsa, sociala problem, språkliga hinder, bristande studievana eller låg motivation. Studerande i riskzonen har fått rätt stöd genom den resurs som Göinge Ung utgör, samt den utökning som gjorts av en specialpedagogisk kompetens och därtill infört svenska/svenska som andraspråk som är förutsättningar för att eleverna ska klara sina studier. Effekten av detta arbete är en markant minskning av negativa avbrott från 2019 till 2020 och en ökning av studerande som tagit examen. Givet dessa resurser har de studerande inför skolstart tillfrågats om de är intresserade av att få extra stöd i studierna. Av de 120 tillfrågade svarade 52 JA på frågan, vilket motsvarar det behov som också förvaltningen har uppfattat.

Studieavbrott	2019		2020	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Positiva avbrott flytt, byte av skola	3	6	5	8
Positiva avbrott pga arbete	2	6	4	4
Negativa avbrott	9	9	5	3
Antal med avslutad examen	4	16	10	26
Avslutad examen via NTI distansstudier	0	8	Pågående	Pågående

Ovan nämndes att förvaltningen funnit lösningar för att tillgängliggöra studier under pandemin, där utlåning av Chromebooks har varit av betydelse för att kunna genomföra studier på distans. Man har också öppnat upp för studiestöd för de som behöver och för höstterminen 2020. Den sänkning vi ser under vårterminen 2020 är åter på väg upp efter de omställningar som gjorts i verksamheterna.

Andel godkända kursbetyg (måluppfyllelse)									
	SFI			Grundläggande vuxenutbildning			Gymnasial vuxenutbildning		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
VT 2019	55%	36%	46%	87%	92%	90%	83%	87%	81%
HT 2019	61%	43%	51%	92%	92%	92%	71%	75%	81%
VT 2020	28%	17%	22%	62%	61%	62%	60%	86%	71%
HT 2020	25%	29%	27%	....	....	79%	....	....	83%
<i>Källa: Egen statistik framtagen från verksamhetssystemen Extens och IST</i>									
....	<i>Könsuppdelad statistik ej möjlig att tillgå i verksamhetssystemet</i>								

Som grafen till höger visar har studerande på gymnasial vuxenutbildning nått en högre måluppfyllelse (83%) än innan pandemin. Studerande på grundläggande vuxenutbildning har inte nått upp till den höga måluppfyllelse som varit tidigare, men tycks på god väg. Störst utmaningar finns på SFI, som inte gynnas av distansstudier.

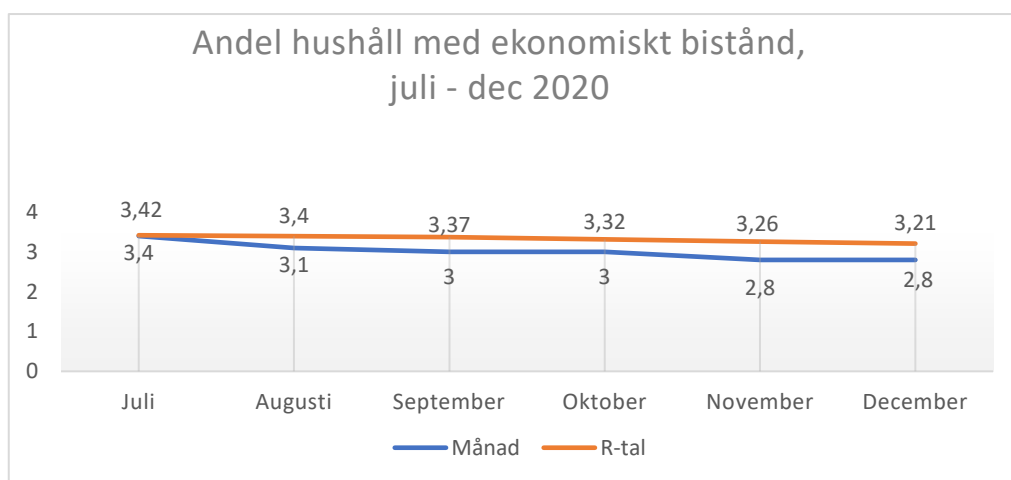

Eget företagande som alternativ till anställning

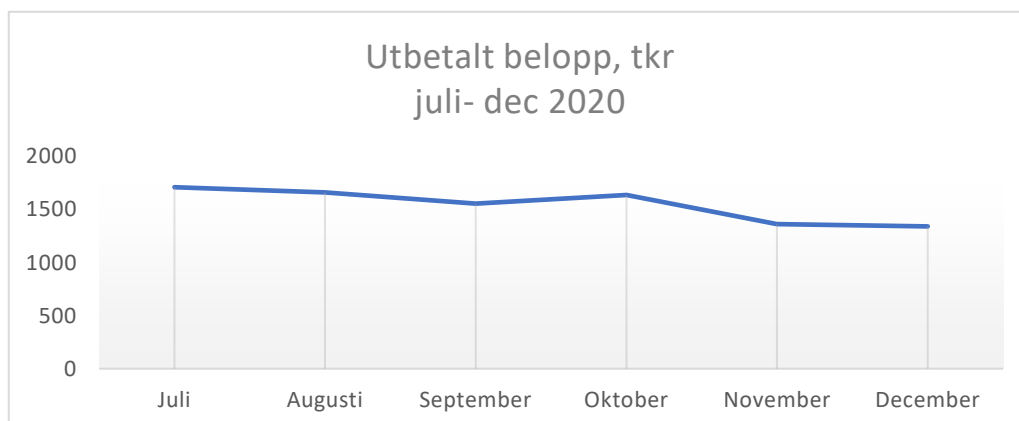
Under hösten 2020 har förvaltningen även sett ett behov av att öka kunskapen kring att starta eget företag, främst inom skötsel av utemiljöer och industriteknisk utbildning. I dialog med branscherna har en planering av en kurs i entreprenörskap påbörjats och kommer att finnas tillgänglig att söka med start hösten 2021. Kursen kommer innehålla ideutveckling, projekt, ledarskap, marknadsföring, presentation och finansiering. Detta blir också ett led i fortsatt samverkan med Nyföretagarcentrum och Almi.

Eget ansvar

Arbetet med att stötta kunder som är i behov av ekonomiskt stöd ger resultat. I grafen nedan visas andelen hushåll med ekonomiskt bistånd under det andra halvåret för 2020. Den orangea linjen visar R-talsvärdet, som är ett genomsnitt baserat på de senaste tolv månaderna, medan den blå linjen är det aktuella utfallet per månad. Ingångsvärdet för perioden är lika om 3,4%, men därefter sjunker andelen successivt med en decembernotering på ett R-tal om 3,2% som dras ner av det förbättringsarbete som gjorts månadsvis.

Att andelen i behov av försörjningsstöd har sjunkit de senaste sex månaderna ser vi även i den ekonomiska översikten. Dock ser vi att antalet hushåll som är i behov av större stöd har ökat något.

Samarbeten och samverkan

En ökad samverkan inom förvaltningen bidrar till att färre antal hushåll är i behov av ekonomiskt bistånd. Det interna processarbete som finns inom avdelningen Arbetsliv och stöd gör det möjligt att enhetsöverskridande finna lösningar för olika gemensamma utmaningar. Som ovan nämnts finns kundgrupper där samarbete och samverkan är A och O för att utveckling ska ske. Ett sådant exempel är en pilotstudie som förvaltningen gör utifrån att skapa struktur för människor som kommer hem från behandlingshem och hur de ska lyckas i sin väg mot arbete, där individens resa steg för steg är i fokus.

En resurs som är av särskild vikt är här det arbetssätt som projekten Hela familjen och Göinge Ung har genererat, som görs i samverkan med vårdcentralerna i Östra Göinge. I arbetet kring Hela familjen följs familjerna på vägen till att nå egenförsörjning genom att reda ut de ofta komplicerade livssituationerna som gjort att behovet av ekonomiskt stöd har uppstått. Liknande arbete görs inom ramen för Göinge Ung. Styrkan i projektet är att fånga upp unga Göingebor som riskerar fastna i långvarigt utanförskap och som saknar kunskaper och förmåga att navigera i vuxenvärlden. Genom projektet stärks individerna både i grupp och med individuell stöttning, vilket har bidragit till positiva resultat. Parallellt med Polisens insats rörande Operation Rimfrost gjorde förvaltningen även en insats för att fånga upp unga som riskerar att utveckla kriminellt beteende. Insatsen syftade till att öka vuxennärvaron i byarna med fokus på förtroendeskapande vilket har resulterat i steg mot eget boende, vardagliga rutiner och förståelse för hur man kan ta sig vidare i livet utifrån ökad samhällsförståelse. Insatsen är ett bra exempel på ett lyckat främjande och förebyggande arbete där förvaltningen har sökt upp ungdomar innan de blir aktuella får åtgärder.

Det finns en utbredd samverkan mellan projekten Göinge Ung, Hela Familjen och kommunens arbete med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och förvaltningens olika enheter som möter samma målgrupp. Genom täta kontakter och kunskaper om varandras uppdrag och arbetssätt lyckas förvaltningen möta individer med olika behov på olika sätt och på så vis bättre kunna stötta dem på vägen till arbete och egenförsörjning.

Statligt stöd kom under sensommaren 2020 som riktar sig till ungdomar som tillhör det kommunala aktivitetsansvaret, vilket genererade i ett enhetsöverskridande samarbete inom avdelningen där totalt fem ungdomar fick prova att arbeta under tre månader. Insatsen har utvärderats och vi ser att vissa förbättringar kan göras i form av tätare uppföljningar gentemot både ungdom och arbetsgivare.

Ytterligare statliga medel tillkom inför sommaren som möjliggjorde att 35 extra platser, utöver de budgeterade 100, kunde tilldelas för feriearbetare.

Nya jobb och företag

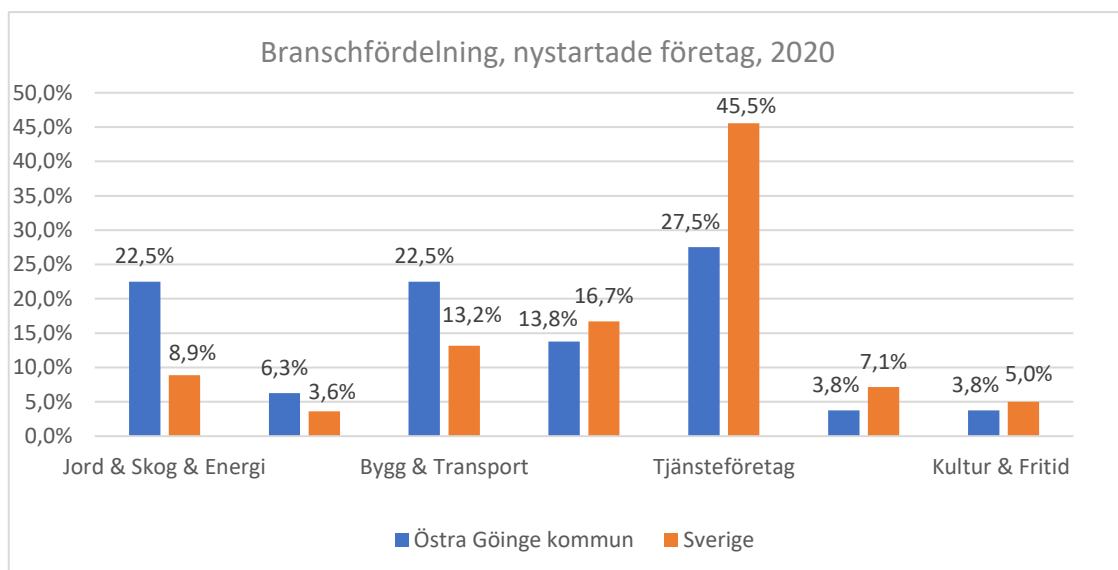
I fjolårets rapport noterade förvaltningen att Östra Göinge kommun ligger kvar på samma nivå som 2019 gällande Svenskt näringslivs årliga enkät om företagsklimat där en fråga handlar om service och bemötande från kommunen. I den totala sammanräkningen av Svenskt Näringslivs ranking över företagsklimat i kommunerna har Östra Göinge under 2020 förbättrat sin placering jämfört med 2019, vilket också finns att läsa om i 2020 års rapport.

Förvaltningen tillfrågades i den politiska analysen kring ytterligare redogörelse för den service som förvaltningen har riktat till näringsliv, vilket följer nedan.

Tillväxt

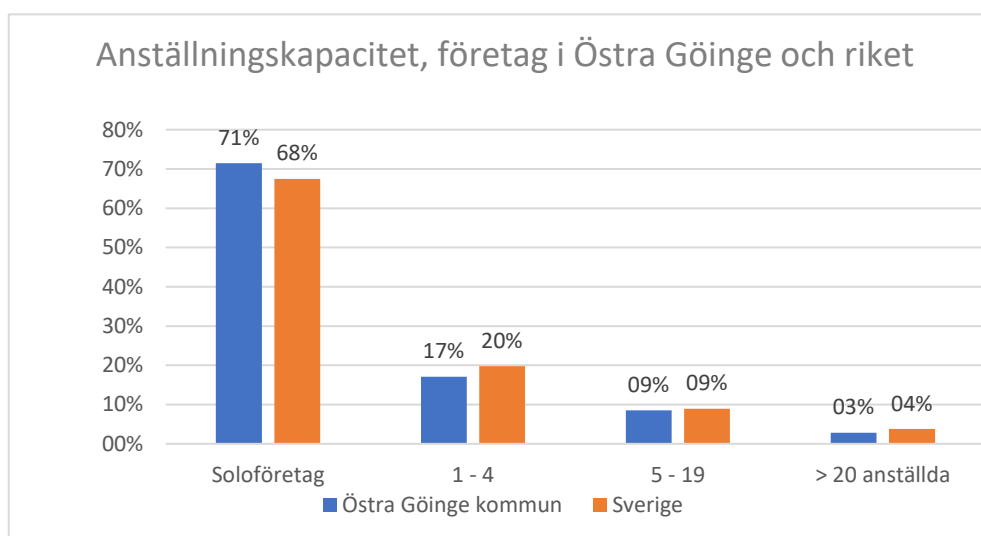
I Östra Göinge förstärktes näringslivet med en tillväxt om 1,9% med 80 nystartade företag som kan vägas mot 61 avregistrerade. Det är också fler företag som har flyttat till kommunen än som har flyttat från där vi har ett netto på sju företag. Det positiva resultatet kan kopplas till den rådande lågkonjunkturen, men också till pandemin där fler ser eget företagande som ett alternativ till anställning. Vi ser också att den företagsservice som finns från förvaltningens sida också skapar renommé genom exempelvis branschråd och tematiserade företagsbesök. Dessa har dock haft vissa begränsningar under pandemin och därför är det svårt att säga något om vilken effekt denna service har på näringslivsutvecklingen. Under året har det funnits en oro över att näringslivet skulle drabbas av fler konkurser på grund av pandemin, men det är en farhåga som har motbevisats då det endast är tre registrerade konkurser för år 2020, vilket är ett mycket lågt antal och tyder på ett starkt och stabilt näringsliv.

De vanligaste näringarna i Östra Göinge under 2020 är branscherna Jord, skog och energi, samt Bygg och transport. Den bransch som växte mest är tjänsteföretag, vilket är en bred bransch med erbjudanden om bl.a. IT, ekonomi, reklam, juridik, försäkring, uthyrning av fastigheter och maskiner, resor, städning, kropps- och hårvård.

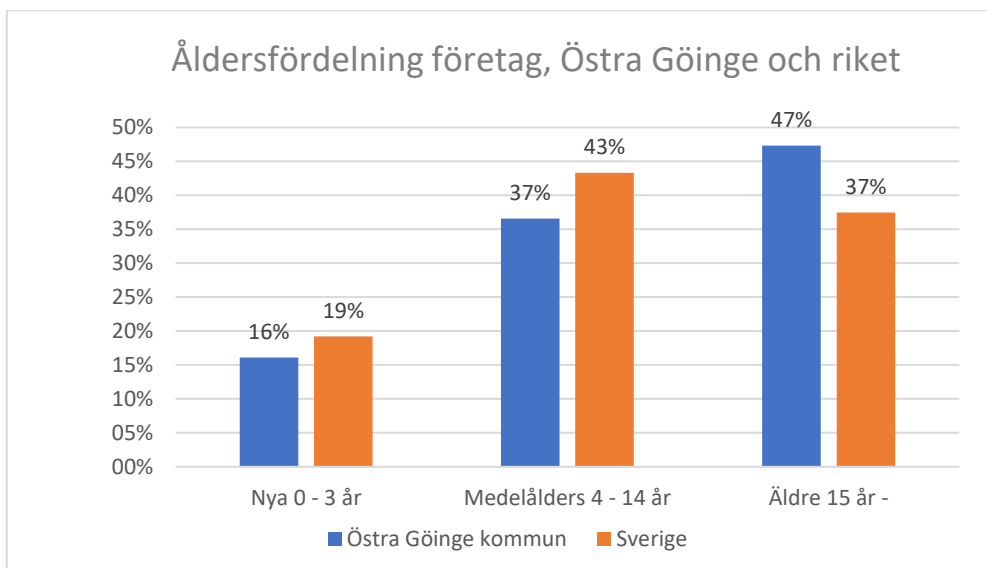

Företagsutveckling

I riket är enmansföretag vanligast och så ser det även ut i Östra Göinge, som ligger över rikssnittet med ca 3% som utgörs av 801 registrerade enskilda näringsverksamheter. Av den totala företagsfloran i kommunen består nära två tredjedelar av enmansföretag och en tredjedel av aktiebolag. Av dessa är det knappa hälften som har en omsättning över 400 tkr, vilket indikerar möjlighet att anställa personal. Förvaltningen ser det som en utmaning att finna lösningar som kan gynna förutsättningarna för mindre företag att generera ökad tillväxt. I dagsläget är det 61 aktiebolag som har en omsättning över 10 mkr, varav 5 över 100 mkr. De större företagen med fler än 20 anställda är 41 st i Östra Göinge.

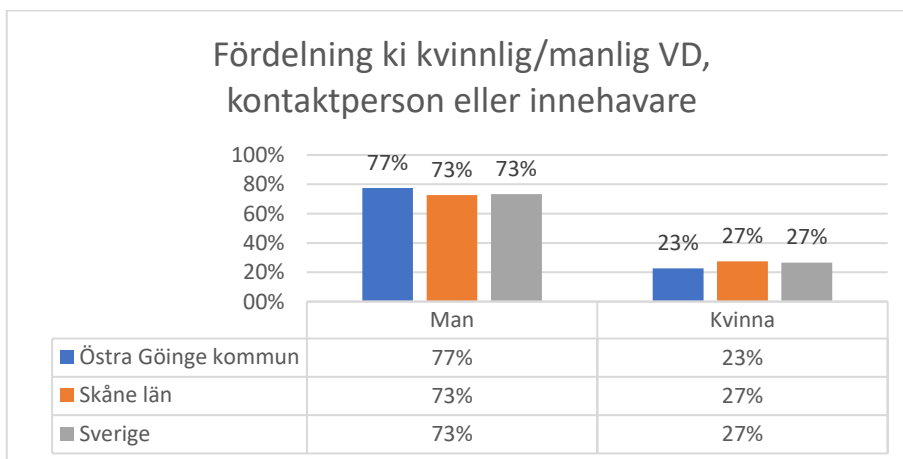

Det finns en soliditet i företagsandan i Östra Göinge, vilket inte minst märks på överlevnadsgraden. I nedanstående graf ser vi att 47% av företagen är äldre än 15 år och ligger därmed tio procentenheter över rikssnittet, vilket ger en bild av ett stabilt företagsklimat. Östra Göinges yngre företag ligger däremot under rikssnittet. Som tidigare nämnt ligger tillväxten räknat i andelen nystartade företag omkring 2% i snitt för Östra Göinge. Det är dock inte antalet nystartade företag som förvaltningen under det senaste året haft primärt i fokus, utan på kvalitetsutveckling relaterat till den service som kan erbjudas näringslivet för ökad tillväxt inom befintlig näring. Ett sådant exempel är det interna arbetet kring lotsmöten som förvaltningen beskrev i föregående rapport. Målsättningen är att det arbetet ska generera i ökad service genom att vara snabba och proaktiva gentemot näringslivet som på sikt kan expandera sina verksamheter.

Jämställdhet

Fördelningen mellan män och kvinnor som företagsledare är drygt två tredjedelar män (77%) och en knapp (23%) tredjedel kvinnor. Östra Göinge ligger under både skånesnittet och rikssnittet. För 2020 ser vi dock en liten ökning av kvinnliga företagsledare, vilket är ett steg i rätt riktning då den gruppen utgjorde 27,5%, vilket inte ger effekt på totalen, men som förvaltningen ser positivt på.

Fakta Näringsliv Östra Göinge

Antal enskilda firmor:	801 st (55,3 % andel)
Antal AB:	498 st (34,4 % andel)
Största AB:	Sibbhultsverken AB (569 mkr)
Soloföretag:	1 036 st (71,5 % andel)
Arbetsplatser>20 anst.:	41 st (2,8 % andel)
Andel kvinnliga företagsledare nya:	27,5 %
Andel kvinnliga företagsledare alla:	22,6 %
Största branschen nystartade företag:	Tjänsteföretag 27,5 %
Största branschen alla arbetsställen:	Jord & Skog & Energi 29,2 %

Kreativa näringar

Osby och Östra Göinge kommuner har tillfrågats om delaktighet i det initiativ som projektet Konst längs Skåneleden (2018-2019, Region Skåne) formulerat. Projektet har en målsättning att på 15 år skapa en av världens längsta konstutställningar med 33 internationella och platsspecifika konstprojekt i naturen längs Skåne- och Sydostleden, med Stockholms tunnelbanesystem som referens. Sett ur ett längre perspektiv handlar det om att verka för ett ökat besöksintresse och därigenom stärka en tillväxt för områdets kreativa näringar. I rapporten finner man bl.a. att kultur och kreativa näringar ofta har en betydande roll för innovationskraften i andra näringar och som skapar attraktivitet till en byggd. Detta är ett projekt som genomförts med Kultur- och fritidsenheterna i kommunerna, men med stöd av bl.a. Näringslivsenheten (Möjligheter att knyta kulturnäringar och konst till Skåneleden i Osby och Östra Göinge kommun, 2020).

Ett hållbart Göinge

Ett av förvaltningens samverkansarbeten utifrån hållbarhetsmålen är den service som Fritidsbanken ger. Från augusti till december 2020 lånades 414 artiklar ut fördelat på 184 lån. Fritidsbanken är också en bra arbetsträningsplats för att träna administration och kundbemötande. Under hösten har en del planerade aktiviteter haft paus men börjar så smått komma igång igen. Fritidsbanken har samverkan med Kultur och Fritid samt RF-SISU Skåne med projektet Ett rörelserikt Göinge. After school, arrangemang kring fritidsdagar och lov samt uppspolning av is till skridskoåkning är några av insatserna som gjorts via Fritidsbanken.

DUA-överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen

Förvaltningen har ingått i en överenskommelse med Arbetsförmedlingen om samverkan för att skapa en gemensam handlingsplan och att utveckla fem jobbspår som ska leda till fler i arbete. Ett spår är att utbilda miljövärdar vid allmännyttans fastigheter i både Östra Göinge och Osby kommun. Ett annat spår är serviceassistent inom vården som utformats inom ramen för kommunens vårdenheter och Vardaga samt Arbetsförmedlingen och deras utbildningsinsatser. Detta spår har prövats tidigare med gott resultat. Ett tredje spår är att starta eget där Göingematchningen utgör en nod för nätverk med utbildningssamordnare, Nyföretagarcentrum och Näringslivsenheten. Det fjärde och femte spåret är relaterat till rekryteringsföretag och bemanning utifrån de tjänster som Arbetsförmedlingen får in.

Förvaltningens samlade rekommendationer

Samverkan för bättre resultat

Förvaltningens samlade rekommendationer från föregående rapport ligger kvar. Fokus behöver vara samverkan både inom förvaltningen och med externa aktörer för att förbättra för arbetssökande och företag i Östra Göinge. Härtill vill förvaltningen göra tillägget att använda de verktyg som finns för att gynna en arbetsmarknad som kan matcha tillgänglig arbetskraft och som i förlängningen kan minska antalet hushåll med ekonomiskt bistånd. Utifrån ett barnperspektiv och den röda tråd som löper från En bra start i livet är även samverkan för att förbättra för ungas uppväxtvillkor en viktig del. Det är även centralt att samverka för näringslivsutveckling och att fortsätta stödja en breddad branschfördelning som kan skapa synergier och innovationskraft.

Bredda processen för vägen till arbete och implementera lyckade projekt

De processer som finns inom förvaltningen för att bana väg för fler göingebor i arbete börjar ge resultat. Samtidigt uppstår nya behov relaterat till andra grupper som delvis har andra behov. Här är de projektfinansierade insatserna Hela Familjen och Göinge Ung av intresse att se över med ett mer långsiktigt perspektiv eftersom det är ett hållbart stöd för de som står långt ifrån arbetsmarknaden och har ohälsoproblematik, missbruk eller funktionsnedsättning.

Ungdomar är en grupp som behöver prioriteras

Ungdomsarbetslösheten är fortsatt hög utifrån de villkor som pandemin har ställt samhället. Statliga medel tillskjuts för ett långsiktigt arbete, men återigen krävs god samverkan och krafttag för att fler ungdomar, och framför allt unga män, ska komma i arbete eller studier.

Skapa ramar för extratjänster

För att extratjänster ska fungera fullt ut behöver enheter i förvaltningen ta emot. Det är viktigt att det blir tydligt att det är ett uppdrag för alla och att alla förväntas att bidra. De 100 platserna är genererade ur ett mål om 5% i förvaltningen och bör följas upp kontinuerligt.

Näringslivsutveckling

Ta fram nyckeltal för tillväxt relaterat till BRP och även på kommunnivå för att få en bättre bild av företagsklimatet i kommunen.

Ordlista

- DUA** *Delegationen för unga och nyanlända till arbete.* Arbetar på regeringens uppdrag för att främja statlig och kommunal samverkan och utvecklandet av nya samverkansformer i syfte att effektivisera unga och nyanländas etablering i arbetslivet.
- JOB** *Jobb- och utvecklingsgarantin.* Arbetsförmedlingens program för en person som varit arbetslös under en längre tid och behöver hjälp att komma tillbaka till arbetslivet. Inom programmet får personer som deltar ett individuellt utformat program med insatser och stöd i kombination med aktivt jobsökande för att så snabbt som möjligt bryta arbetslösheten.
- KAA** *Kommunalt aktivitetsansvar.* Innebär att kommunen enligt skollagen har ett aktivitetsansvar för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt, men som inte har fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning. Aktivitetsansvaret innebär att kommunen ska: hålla sig informerad om vilka som omfattas av ansvaret, vid behov bidra med insatser för att unga ska starta eller återuppta sina studier och fullfölja sin utbildning, dokumentera och föra register över de unga som omfattas samt rapportera in dokumenterade uppgifter till SCB.
- UGA** *Jobbgaranti för ungdomar.* Arbetsförmedlingens program riktat till unga under 25 år som varit arbetslösa minst 90 dagar. Inom programmet får personer som deltar ett individuellt utformat program med insatser och stöd i kombination med aktivt jobsökande för att så snabbt som möjligt hitta ett jobb eller börja studera.